

Культура академічної доброчесності

*«Чесність без знань – слабка і безглузда,
а знання без чесності – дуже небезпечні»*

Семюел Джонсон

Аналіз проблемної ситуації

Наразі в українському суспільстві приділяється значна увага інституційним змінам у сфері вищої школи (новий закон «Про вищу освіту», ініціативи Міністерства освіти та науки України):

➤ у закладах вищої освіти особливої актуальності набуває проблема формування нової академічної культури в академічному середовищі. Однією зі складових такої культури є поняття академічної чесності;

*«Доброчесність не
потребує правил»
Альберт Камю*

Аналіз проблемної ситуації

- значне місце у системі вищої освіти відводиться академічній нечесності, яка загрожує безпеці навчального закладу, підриває авторитет університету й освіти загалом та змушує сумніватися в компетентності окремих спеціалістів;
- створення системи боротьби з академічною нечесністю в університетському середовищі є запорукою ефективного функціонування системи вищої освіти.

З огляду на це проблема формування академічної культури студентів в академічній спільноті є важливою для розвитку суспільства, адже від майбутніх спеціалістів залежить розвиток економіки, бізнесу, соціальної сфери та країни загалом.

**Що таке академічна
доброчесність?**

**Академічна
доброчесність**

АКАДЕМІЧНИЙ - той, що стосується академії.
Навчальний; *а. рік* – частина року, протягом якої відбуваються заняття у вищій школі; *а-на година* – призначений час для уроку в школі чи для лекції.

(Словник іншомовних слів Мельничука)

ДОБРОЧЕСНІСТЬ – це висока моральна чистота, чесність.

(за визначенням, поданим у академічному тлумачному словнику української мови)

**Проект сприяння академічній
добročесності в Україні – Strengthening
Academic Integrity in Ukraine Project
(SAIUP)**

спільно з
Міністерством
освіти і науки
України

Розробники
Американські Ради
з міжнародної
освіти

за підтримки
Посольства
США

Мета проєкту SAIUP

Довести до
університетської
спільноти значення
академічної
добросесності

Розробка комплексу
процедур та
інструментарію
попередження та
протидії академічної
нечесності

Завдання проєкту SAIUP

Новий Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017 р.)

Визначає академічну доброчесність як один із основних принципів якісної освіти в Україні.

Стаття 42.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Принципи академічної доброчесності:

ЧЕСНІСТЬ

ДОВІРА

ПОВАГА

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

СПРАВЕДЛИВІСТЬ

СМІЛИВІСТЬ

**«Ближче всього до великого стоїть чесність»
Віктор Марі Гюго**

Здобувачі освіти

Керівництво

**Принципи
академічної доброчесності**
Чесність. Порядність.
Справедливість. Довіра. Повага.
Відповідальність. Взаємодопомога

Інші співробітники

**Професорсько-
викладацький склад**

**Дотримання академічної
добročесності
здобувачами освіти
передбачає:**

**Дотримання норм
законодавства
про авторське
право і суміжні
права**

**Самостійне
виконання
навчальних
завдань,
поточного та
підсумкового
контролю
результатів**

**Посилання на
джерела
інформації у разі
використання
ідей, розробок,
тверджень,
відомостей**

**Надання
достовірної
інформації про
результати власної
навчальної
(наукової, творчої)
діяльності**

ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

академічний
плагіат

фабрикація

фальсифікація

списування

хабарництво

необ'єктивне
оцінювання

вплив у
будь-якій формі

інші форми
обману

Порушенням академічної доброчесності вважається

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу

самоплагіат – оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів

академічний плагіат – оприлюднення результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі

Порушенням академічної доброчесності вважається

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі

обман – надання завідомо неправдивої інформації

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації

За порушення академічної доброчесності

Здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

Хабар - це злочин !

Поняття академічної доброчесності

Поняття «академічна доброчесність» є всеохоплюючим. Воно стосується не лише загальної корпоративної культури вищого навчального закладу, а й у той же час і внутрішньої культури особистості.

Складники академічної доброчесності

Корпоративна культура закладу вищої освіти

Повага до наукового дослідження

Етичні норми академічного середовища

Кодекс честі навчального закладу

Антикорупційні заходи

Боротьба з плагіатом

Високий рівень внутрішньої свідомості та культури особистості

Чесність, тобто відсутність будь-якого обману в навчальному процесі

Довіра між студентом і викладачем

Справедливість – отримання благ, які людина дійсно заслужила

Повага однієї сторони до іншої та навпаки

Відповідальність

Проблема академічної добročесності включає:

боротьбу з плагіатом

протицію корупції

**розроблення кодексу честі навчального
закладу**

верифікацію джерел

Плагіат – найбільш розповсюджене порушення академічної доброчесності

COPY

PASTE

**Вдаються майже
90% студентів**

академічний плагіат

ПЛАГІАТ - ЦЕ?

plagiat!

*«Якби ви вчилися так, як треба,
Що й мудрість би була своя»
Тарас Шевченко*

Академічний плагіат – це «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без відповідного посилання.

Закон України «Про вищу освіту»

Plagiat!

Залежно від виду діяльності та сфери застосування плагіат поділяють на:

- ✓ професійний плагіат
- ✓ освітньо-науковий плагіат
- ✓ соціальний плагіат
- ✓ нормативний плагіат

Американський педагог та науковець Баррі Гілмор так розподіляє плагіат:

НАВМИСНИЙ ПЛАГІАТ

- списування одне в одного
- копіювання цілого есе
- завантаження цілої роботи з Інтернету
- компіляція тексту з різних джерел
- заміна слів у реченні

НЕНАВМИСНИЙ ПЛАГІАТ

- копіювання речення чи двох
- надто тісна співпраця зі співавтором
- погані вміння перефразування
- брати матеріал дослівно з підручника, щоб відповісти на запитання домашнього завдання
- включення джерел у список бібліографії, але без цитування їх у тексті роботи

Види плагіату

Копіювання – дослівне відтворення частини або всієї опублікованої раніше роботи іншого автора і оприлюднення під своїм іменем

Перефразування – відтворення частини тексту інших авторів зі зміною порядку слів без посилання на джерело

Компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного дослідження та опрацювання джерел

Самоплагіат – використання власних попередніх праць автора в іншому контексті, без посилань на те, що такий текст вже був раніше використаний або опублікований

З метою уникнення плагіату необхідно:

- планувати наукове дослідження;
- ретельно підготуватися до дослідницької роботи, працюючи з інформаційними джерелами;
- робити примітки;
- постійно консультуватися з науковим керівником;
- дотримуватися балансу між запозиченими і власними ідеями;
- в разі наведення власних ідей поряд з цитуванням іншого джерела, потрібно переконатися в чіткому їх розрізненні;
- навіть у разі заміни слів автора оригінального тексту при збереженні основної ідеї, посилання є необхідним;
- обов'язково перевіряти та оцінювати надійність використаних джерел.

*"Учитесь, брати мої,
Думайте, читайте,
І чужому навчаєтесь,
Й свого не цурайтесь"*
Тарас Шевченко

НІ ПЛАГІАТУ!

**Будь
самостійним**

**Шукай свій
стиль**

**Висловлюй
власну думку**

**Систематизуй
інформацію**

**Дотримуйся
правил цитування
та посилань**

**Вказуй повну
назву джерела, з
яким працюєш**

Виключення, що не є плагіатом

- Загально відомі знання і факти
- Ідіоми – стійкі неподільні звороти мови, що передає єдине поняття, наприклад: байдики бити, впадати в око
- Ідеї або визначення, що широко розповсюджені та відомі
- Перефразування своїми словами фрази при перекладі з діалекту чи іншої мови, якщо не існує широко відомої фрази чи прийнятого офіційного перекладу
- Твори народної творчості (фольклор)
- Повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації

Виключення, що не є плагіатом

- Офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади
- Грошові знаки
- Розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонних довідників та інших баз даних
- Також не є плагіатом опублікування анонімного твору під власним іменем, оскільки у цьому випадку на анонімний твір авторське право не поширюється.

Проблема академічної доброчесності включає:

боротьбу з плагіатом

протидію корупції

розроблення кодексу честі навчального закладу

верифікацію джерел

Корупція це:

Поведінка, що характеризується як нечесна та нелегальна, низько моральна (особливо посадових осіб)

визначення за Оксфордським словником

Свідоме порушення норм академічної доброчесності, будь-яка нечесна поведінка в академічному середовищі (навіть, якщо людина усвідомлює наслідки таких дій)

Проблема академічної доброчесності включає:

боротьбу з плагіатом

протидію корупції

розроблення кодексу честі навчального закладу

верифікацію джерел

Механізм протидії - корупції

**Кодекс честі
навчального закладу**

Кодекс честі

*“Для кого навіть честь – дрібниця,
для того і все інше є нікчемним”
Аристотель*

Кодекс честі – це сукупність моральних принципів, якими людина керується в особистій і громадській поведінці.

Кодекс честі (в академічному контексті) – збір норм того, що вважається чесним та етичним в середині академічної спільноти.

Головна функція кодексів честі (етичних кодексів) – це формування системи соціальної відповідальності науковця та освітянина.

Запобігання академічного плагіату

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Вищі навчальні заклади зобов'язані: вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Закон «Про вищу освіту». Стаття 32 п.3

Системи для перевірки тексту на унікальність :

**Комерційні
інтернет-системи**

**Безкоштовне
програмне
забезпечення**

**Безкоштовні
онлайн сервіси**

Перевірка текстових документів

Перевірці підлягають:

- Дисертаційні роботи (в тому числі бакалаврські та магістерські)
- Звіти за науково-дослідними роботами
- Наукові публікації (в тому числі студентські)
- Матеріали наукових форумів
- Навчальна література
- Навчально-методичні видання та засоби навчання

Що свідчить про те, що документ потребує доопрацювання

Не зазначені цитування

Некоректно вказані джерела запозичення

**Використані нелегітимні чи неавторитетні
джерела**

Наявні елементи модифікації тексту та інші

Проблема академічної доброчесності включає:

боротьбу з плагіатом

протицію корупції

розроблення кодексу честі навчального закладу

верифікацію джерел

Верифікація – це доказ того, що вірогідний факт або твердження є істинним.

Вікіпедія

Головні складові верифікації джерел

Інформаційна
культура

Інформаційний
пошук

Бібліографічні стилі
цитування,
посилання,
оформлення списків
джерел

Чому студенти плагіюють?

- Відсутність мотивації на отримання професійних знань;
- Несвідомо обрана спеціальність;
- Перевантаження студентів письмовими роботами;
- Незнання правил академічного письма;
- Відсутність інформаційної культури.

plagiat!

Інформаційна культура

Інформаційна культура – культура взаємодії суб'єкта з інформацією. Це вміння цілеспрямовано працювати з інформацією та використовувати її для одержання, обробки та передавання, застосовувати комп'ютерні інформаційні технології, сучасні технічні методи й засоби.

Під інформаційною культурою (ІК) розуміють такий рівень інформаційної підготовки, який дозволяє людині не тільки вільно орієнтуватися в потрібному інформаційному середовищі, а й брати участь у його формуванні та перетворенні, сприяти інформаційним контактам.

Оформлення наукової роботи повинно відповідати державним стандартам України та міждержавним стандартам бібліографічного опису джерел:

У випадку звернення:

Користувачі отримують чіткі структуровані рекомендації, які підготовлені Науковою бібліотекою за вимогами вказаних стандартів.

Бібліографічний опис документів здійснюється за:

ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Слова і словосполучення скорочуються відповідно до:

ДСТУ 3582 : 2013 Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою.

Бібліографічні посилання оформлюються за:

ДСТУ 8302 : 2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

Висновки

ТАК

Академічна
добročесність

Якісна освіта

Професіоналізм

НІ

Плагіат

Списування

Хабарництво

Дотримання здобувачами вищої освіти принципів академічної добročесності є запорукою успішного навчання і подальшої академічної кар'єри.

Формування культури академічного письма і підготовки якісного академічного тексту починається з перших студентських робіт і не закінчується ніколи, тобто освіта протягом усього життя. Це відмінна можливість продемонструвати свій потенціал.

Використовувати інформацію з інших джерел можна, навіть необхідно, але потрібно обов'язково посилатися на автора.

КОДЕКС ЧЕСТІ У НАВЧАННІ

НЕ БІЙСЯ ВИЗНАВАТИ
СВОЇ ПОМИЛКИ

10

1 НАВЧАЙСЯ СТАРАННО
ТА СУМЛІННО

1

НЕ ЗАПІЗНЮЙСЯ ТА НЕ
ЗМУШУЙ НА ТЕБЕ ЧЕКАТИ

9

2 РОЗВИВАЙ
СВОЇ ЗДІБНОСТІ

2

БУДЬ СТРИМАНИМ

8

КОДЕКС ЧЕСТІ У НАВЧАННІ
Я ДАЮ СЛОВО
КОДЕКС ЧЕСТІ У НАВЧАННІ

3

3 ВЕДИ ЗДОРОВИЙ
СПОСІБ ЖИТТЯ

УВАЖНО СЛУХАЙ,
КОЛИ ІНШІ ГОВОРЯТЬ

7

4 ПОВАЖАЙ ІНШИХ, ЇХНІ ІДЕЇ,
ДУМКИ ТА ПЕРЕКОНАННЯ

4

ПАМ'ЯТАЙ ПРО ПОЧУТТЯ ТВОЇХ
ДРУЗІВ ТА ОДНОКЛАСНИКІВ

6

5 ПОВАЖАЙ ВЛАСНІСТЬ ІНШИХ
(ІНТЕЛЕКТУАЛЬНУ, В ТОМУ ЧИСЛІ)

5

Академічна доброчесність має значення тому що:

Це частина
академічної
спільноти

Порушення норм
академічної
доброчесності
має серйозні
наслідки

Впливає на
позитивний
імідж закладів
вищої освіти

Нехтування
правилами та
нормами
шкодить
репутації
студента та
викладача

**Дякуємо за
увагу!**